

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Суриева Шакармо Чоршанбиевна дар мавзӯи «Тарбияи ватандӯстии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ зимни омӯзиши “Тоҷикон”-и академик Бобочон Ғафуров», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод шудааст.

Дар шароити ҷаҳонишавии босуръат, бархӯрди тамаддуноҳо, густариши равандҳои иттилоотӣ ва афзоиши таҳдидҳои идеологӣ масъалаи тарбияи ватандӯстии насли наврас яке аз самтҳои афзалиятноки сиёсати давлати ва илми педагогика маҳсуб меёбад. Тарбияи ватандӯстӣ ҳамчун ҷузъи ҷудонопазiri тарбияи маънавӣ ва шахрвандӣ дар ташаққули ҷаҳонбинӣ, ҳудудҳои, ҳудудҳои миллий, эҳсоси масъулиятшиносӣ ва садоқат ба арзишҳои давлатдорӣ миллий нақши калидӣ дорад. Маҳз тавассути чунин тарбия дар шуури хонандагон эҳтиром ба таърихи миллат, арҷгузорӣ ба мероси ниёгон, ҳифзи арзишҳои фарҳангӣ, ғиромидошти истиклоли ваҳдати миллий ва эҳтиром ба рамзҳои давлатӣ ташаққул меёбад.

Бо дарназардошти ҳамин воқеият, интихоби мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионии Суриева Шакармо Чоршанбиевна — «Тарбияи ватандӯстии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ зимни омӯзиши “Тоҷикон”-и академик Бобочон Ғафуров» — саривақтӣ, дорои аҳамияти баланди иҷтимоӣ, илмӣ ва амалӣ буда, ба ниёзҳои воқеии низоми маорифи миллий нурра мутобиқат менамояд. Зеро дар шароити имрӯза ташаққули шахсияти комил бе донаи амик онд ба таърих, фарҳанг, сарнавишти давлатдорӣ ва қорномаҳои фарзандони барӯманди миллат ғайриимкон аст. Асари бунёдии «Тоҷикон»-и академик Бобочон Ғафуров дар ин самт ҳамчун сарчашмаи муҳими ҳудудҳои миллий ва ватандорӣ хизмат мекунад.

Дар автореферат масъалаҳои мақсад, вазифа, объекти таҳқиқот, предмет, фарзия, асосҳои методологӣ ва методҳои таҳқиқот бо ҳамдигар алоқаманд ва дар сатҳи лозимаи илмӣ баён гардидаанд. Муаллиф бо таъя ба таҳлили адабиёти илмӣ-педагогӣ, санадҳои меъёрии соҳаи маориф, таҷрибаи пешкашҳои омӯзгорон ва мушохидаҳои шахсӣ мавзӯро ҳамаҷониба таҳқиқ намудааст.

Дар раванди омӯзиш ва қорқарди мавзӯ унвонҷӯ меъёр ва талаботи муносири педагогиро ба инобат ғирифта, шакл, усул ва воситаҳои самаранокӣ омӯзиши осори таърихӣ фарҳангии ниёгон, баҳусус асари «Тоҷикон»-и

академик Бобочон Гафуровро дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ муайян ва асоснок кардааст. Дар автореферат ба таври далелнок нишон дода шудааст, ки маҳз тавассути омӯзиши низомнок ва ҳадафманди чунон осори бунёди дар хонандагон ҳисси ифтихор аз гузашта, эҳсоси масъулият барои имрӯзу фардои кишвар, худогоҳӣ ва худшиносии миллий таъкиқ мегардад.

Дар автореферат наҷониҳои илмӣ таҳқиқот аз қабилӣ мавқеи асарӣ «Тоҷикон»-и академик Бобочон Гафуров ҳамчун воситаи муҳими тарбияи ватандӯстии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ бо равишӣ ва дақиқӣ асоснок карда шуда, барномаи махсуси озмоишӣ омӯзиши асар таҳия ва ба низомӣ таълим ворид шудааст, амсилаи педагогӣ таъкиқ сифатҳои ватандӯстии хонандагон пешниҳод ва дар амал мавриди санҷиши педагогӣ қарор дода шуда, самарабахшии истифодаи асари мазкур дар раванди корҳои таълимӣ ва тарбиявӣ бо далелҳои раднопазири илмӣ исбот гардидааст.

Муаллиф дар қараёни таҳқиқот бо истифода аз озмоишҳои педагогӣ, суҳбату пурсишҳо, мушоҳидаҳо ва таҳлили фаъолияти омӯзгорон фарзияҳои пешниҳодшударо санҷида, натиҷаҳои бозтаҷриба ба даст овардааст. Таҳқиқот нишон медиҳад, ки ҳамгироии таълим ва тарбия зимни омӯзиши асари «Тоҷикон» ба баланд шудани сатҳи худогоҳӣ, худшиносии ватандӯстии хонандагон мусоидат менамояд.

Аҳамияти назариявӣ таҳқиқот дар тақмили асосҳои назариявӣ тарбияи ватандӯстӣ, ғайр қардонидани педагогикаи умумӣ бо ҳулосаҳо ва натиҷаҳои нави илмӣ, инчунин муайян намудани имкониятҳои таълимии осори таърихӣ дар руҷи шуури миллий зохир мегардад. Муаллиф нақш ва қойҳои муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумиро дар низомӣ тарбияи ватандӯстӣ бо тақ ба далелҳои илмӣ муайян кардааст.

Аҳамияти амалии таҳқиқот дар он аст, ки натиҷаҳо, ҳулосаҳо ва тавсияҳои пешниҳодгардида метавонанд дар фаъолияти таълимӣ ва корҳои беруназсинфӣ муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, дар тайёр намудани барномаҳо, дастурҳои таълимӣ, инчунин дар тақмили ихтисоси омӯзгорон мавриди истифода қарор гиранд. Муаллиф нишондиҳанда ва сатҳҳои тарбияи ватандӯстии хонандагонро муайян намуда, роҳҳои амалии таъкиқи худогоҳӣ, худшиносии ва муҳаббат ба Ватанро пешниҳод кардааст.

Натиҷаҳои асосии таҳқиқот дар 5 мақолаи илмӣ, ки дар маҷаллаҳои тақризишавандаи Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии

Тоҷикистон ба таъъ расидаанд, инчунин дар 1 дастури таълими инъикос ёфтаанд, ки аз санҷиш ва эътирофи илмӣ натиҷаҳо шаҳодат медиҳанд.

Хулоса, автореферати диссертатсияи Суриева Шакармо Чоршанбиевна мазмуну муҳтавои асосии таҳқиқоти диссертатсиониро пурра, дақиқ ва аз лиҳози мантикӣ дурусту мукамал инъикос менамояд. Он аз рӯи сатҳи илмӣ, аҳамияти назариявӣ амалӣ ва навгониҳои пешниҳодшуда ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 — педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот мебошад.

Муқарриз, номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи таҳсилоти ибтидоӣ ва фанҳои иҷтимоӣ-гуманитрии МД “Донишқадаи байналмилалӣ Хучанд”-и МД “Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон”

Комилова Гулбаҳор

Дорулҳаётовна

29.01.2026

Суроға: 735000, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Хучанд, маҳаллаи 4-5,

кӯчаи Ваҳдати миллӣ, хавли 30.

Телефон: (+992) 92-707-71-07.

E-mail: nazira-tgu@mail.ru

“Имзои Комилова Г. Д.-ро тасдиқ мекунам”

Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои

махсуси МД “Донишқадаи

байналмилалӣ Хучанд”-и МД

“Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва

соҳибкорӣ Тоҷикистон”

Рахимов Н. И.